

SLIM OMGAAN MET JE BUDGET

MINI BOOT, MINI BUDGET, MAXI GELUK

Met minimale uitgaven, maar maximaal geluk zeilen Christophe en Carina de wereld over. "Met 500 euro per maand komen wij prima rond." Een gesprek met twee bijzondere zeilers die het lowbudgetzeilen tot ware kunst hebben verheven.

✂ Janneke Kuysters en Carina Juhhova 📷 Christophe Mora

Zodra de Franse Christophe Mora (52) en Estse Carina Juhhova (44) met hun *L'Envol* een ankerplaats opvaren, krijgen ze veel bekijks: dat zie je niet veel, een 25-voets racer op wereldreis.

Maar de boot en haar bemanning hebben inmiddels al 60.000 mijl achter de rug. Bij zo'n afstand verwacht je eigenlijk een vermogend stel of verborgen familie-kapitaal, want reizen is nu eenmaal niet goedkoop. "Onze ervaring is dat je het zo duur kunt maken als je wilt. Wij redden ons goed met een maandbudget van 500 euro. We hebben niet veel nodig. Leven met weinig is echt onze levensstijl geworden."

Coup de foudre

Een minimalistische levensstijl is niet voor iedereen weggelegd. "Des te bijzonderder dat wij elkaar hebben gevonden. We hebben het eens uitgerekend. De kans dat wij elkaar zouden tegenkomen, is minder dan één op een miljoen," vertelt Christophe lachend. Carina slaat haar handen om een warme mok thee en zegt: "We waren beiden op reis, Christophe met zijn boot, ik met mijn rugzak over land."

Christophe verdiende de kost als berggids, skileraar en docent, tot hij na een korte introductiezeilcursus meeging als bemanningslid op oceaanoversteken. "Dat veranderde alles. Ik ontdekte dat alles wat ik die acht maanden nodig had, in één rugzak paste. Toen ik thuis kwam na die zeiltochten, heb ik stapsgewijs alles wegge-daand wat ik niet nodig heb."

Na vier jaar kocht hij een kleine, snelle boot, om zelf de wereld rond te zeilen. Zo kwam hij in 2015 terecht in de

meest zuidelijke stad van Chili, Puerto Williams. "En daar was ik," lacht Carina. "Op mijn 25ste vertrok ik van huis. Al liftend, met honderd dollar op zak. Ik wilde een nieuwe manier van leven vinden, eentje die niet draait om geld. Zonder klok, zonder beroep en met inkomsten uit toevallige ontmoetingen, vriendelijkheid en een beetje geluk. Zo reisde ik vijf jaar rond, tot ik neerstreek in Puerto Williams. Daar vond ik een baan als manager bij het Kaap Hoorn-informatiebureau."

"In het Frans noemen we dat *coup de foudre*," glimlacht Christophe, liefde op het eerste gezicht. Na hun eerste ontmoeting in het informatiebureau Kaap Hoorn in Puerto Williams gaat het snel. Carina: "Ik had nog nooit gezeild, maar leer snel. Al snel woonde ik aan boord en raakte ik vertrouwd met zeeziekte, het samenwonen in een kleine ruimte en de schoonheid en wreedheid van de natuur. We vonden elkaar direct in onze minimalistische, lowbudgetstijl van leven – zonder tijdslimiet, met als enige bestemming de reis zelf. Onze levens pasten naadloos in elkaar."

Weekendracer voor wereldomzeiling

Christophe werkte zelf mee aan de bouw van zijn boot, een Django 770. "De boot is snel, maar wel gevoelig voor te veel belading. Nu was het ontwerp al tamelijk minimalistisch, en toch heb ik nog heel wat dingen geschraapt. Zo is het toilet vervangen door een emmer, en zit je achter de kaartentafel op de gereedschapskist. De tafel hebben we helemaal weggehaald; die stond precies op de plek waar we jerrycans en touwwerk wilden opslaan. De comfortabele rugleuningen en de deurtjes voor de kastjes zijn geschraapt, evenals de verlichting en bijbehorende bedrading. Een felle hoofd-lamp aan de maststeun voldoet ook."

Geen koelkast, geen douche en geen verwarming. "We passen ons aan het weer aan. In Patagonië trekken we meer kleren aan, in de tropen doen we een luik open," zegt Christophe nuchter. En, misschien wel de belangrijkste beslissing: ze beschikken alleen over een buiten-boordmotor. De tweetakt Tohatsu 9.8 gaat alleen aan in

In jachthaven Micalvi (Chili), net voorbij de *Furious Fifties*. Als kleinste bootje moeten we achteraan in de rij.

Leven met weinig is echt onze levensstijl geworden

Onze boot is gemaakt voor kustzeilen. Hier verlaten we Martinique.

Alle elektronica onder handbereik in de navigatiehoek.

noodgevallen of bij het opvaren van een drukke anker-plaats. "Waar anders een zware dieselmotor zou staan, kwam plaats voor een watertank voor 55 liter. Met nog eens 150 liter water in flessen en jerrycans is dat onze totale voorraad."

De ankerlier verviel ook. Christophe: "Die 40 meter ketting haal ik met de hand op; de teller staat inmiddels op zo'n 800 ankerplaatsen." In zijn filosofie moet alles aan boord twee toepassingen hebben. "Met de slinger-zeilen bedekken we de jerrycans en meerlijnen in het midden van de kajuit, zodat er een comfortabele tussen-vloer ontstaat. Het zonnepaneel vangt ook regenwater op en in de kussens in de kajuit bewaren we kleren. Dat scheelt weer opslagruimte."

Er is een klein keukenblokje aan stuurboord met een gootsteen, kraan en tweepits gasfornuis. Eén pan, een snelkookpan, een fluitketel, drie borden, kommen, mokken en wat bestek: dat is de hele keukenuitrusting.

Lage kosten

De navigatiehoek is aan bakboord, tegenover het kombuis. Op de kaartentafel staat een Toughbook-laptop met OpenCPN-digitale kaarten en SASPlanet voor satelliet-foto's. Een vhf, een ais-ontvanger, een barograaf en een accu-monitor zitten op het instrumentenpaneel.

Met een Iridium-satelliettelefoon en een ssb-ontvanger halen ze onderweg weerberichten op. Aan een flexibele steun hangen twee schermen, eentje met informatie over wind, snelheid en diepte, en eentje voor de stuur-automaat. Er is één 100 Ah lithiumaccu, die gevoed wordt door een 140 watt zonnepaneel en een Watt&Sea-hydrogenerator. In de bakskist zit een jerrycan met 25 liter benzine voor de motor, de gasfles van 13 kilo → is voor het gasfornuis.

Elke centimeter wordt optimaal benut.

TIPS VOOR LOWBUDGETZEILEN

Boot

- Voordat je de grote beslissing neemt om een boot te kopen, is het verstandig om te zien of de lifestyle iets voor je is. Ga als bemanning een paar keer mee om het te ervaren.
- Investeer in een boot die 'klaar' is, ondanks dat het een flinke hap uit je budget neemt. Denk dan aan een boot van minder dan tien jaar oud, of eentje die net opgeknapt is. Of neem een boot over van een terugkerende vertrekkers. Je bespaart geld en tijd onderweg omdat je minder onderhoud hoeft te doen.
- Koop de kleinste boot waarin je je nog comfortabel voelt. Met elke voet extra nemen de onderhouds- en materiaal-kosten exponentieel toe. Doe zo veel mogelijk onderhoud zelf.
- Neem alleen essentiële zaken mee voor navigatie en veiligheid. Gebruik gratis informatiebronnen voor onderhoudsklussen of vraag advies aan medezeilers.
- Carina en Christophe kiezen voor reizen zonder verzekering. Dat scheelt zeker in de maandelijkse uitgaven, maar zorgt voor hogere kosten als er iets misgaat.
- Anker zo veel mogelijk. Koop het beste anker dat je kunt vinden.
- Gebruik de motor alleen als het niet anders kan. De wind is gratis, dus zorg dat je een boot hebt die in 10 knopen wind goed kan zeilen.
- Een buitenboordmotor zorgt voor meer bergruimte binnen. De bijboot heeft geen buitenboordmotor nodig: roeien gaat ook. Bovendien til je zo het bootje makkelijker op het strand.
- Gebruik geen kaartplotter, maar investeer in een (tweedehands) Toughbook-laptop.

Levensstijl

- Neem alleen mee wat strikt noodzakelijk is. Alles aan boord moet minimaal twee functies hebben.
- Komt er iets nieuws bij aan boord? Dan gaat er ook iets weg.
- Maak eten aan boord klaar; vermijd restaurants.
- Investeer in een snelkookpan: dat scheelt gas.
- Sla groot in op plekken waar het goedkoop is.
- Internet: gebruik zo veel mogelijk gratis wifi en lokale simkaarten. Gebruik op zee de ssb-radio voor weersinformatie. Gebruik de dure satellietverbinding alleen bij langere afstanden.
- *Go small, go simple, but go now!* is een uitspraak van Lin en Larry Pardy die ons altijd heeft geïnspireerd. (Zie ook de leestip op pag. 57, red.)

Stilte voor de storm in Caleta Darde, Patagonië.

→ “De Django 770 was European Yacht of the Year. Het was een populaire en dus een wat duurdere boot voor dit formaat,” vertelt Christophe. “Dat sloeg een flink gat in mijn budget. Tegelijk zijn de lopende kosten voor onderhoud veel lager dan bij een groter schip. Kleine boot, kleine problemen. Maar zelden moeten we wachten op nieuwe onderdelen, en we kunnen al het onderhoud zelf doen.” Door de kimkielen kan *L'Envol* eenvoudig droogvallen: ideaal om onderhoud aan het onderwaterschip te doen.

Carina: “De leefruimte op een kleine boot is een uitdaging. Zo'n 75 procent van de tijd verblijven we op een ankerplaats. Dan is de boot je huis en leef je met z'n tweetjes op die kleine oppervlakte. Eigenlijk is het enige wat mist een ergonomische werkplek. Aan de andere kant: onze binnenruimte is vergelijkbaar met die van een grotere boot, omdat *L'Envol* tamelijk breed is en een lange waterlijn heeft.” Christophe vult aan: “Vaak brengen we het grootste deel van de dag buiten door, met wandelen, klimmen of de boel verkennen.”

Goed opletten

Een lichte, snelle boot zeilt al in 5 knopen wind. De motor is maar zelden nodig. “Toch merken we dat het gewicht van al onze spullen de prestaties van de boot omlaag haalt. Ze weegt nu ruim 3 ton, een derde meer dan het oorspronkelijke gewicht. Maar we halen nog steeds 130 tot 150 mijl per dag op lange oversteeken. Als we op een beschutte plek varen, zoals het Groot Barrière-rif, gaan we makkelijk 7 of 8 knopen. En soms surfen we met wel 10 knopen,” zegt Carina.

“Een lichte kleine boot is uitstekend geschikt voor een wereldomzeiling, maar je moet wel met een paar dingen rekening houden. Ze is iets minder zeewaardig in slecht weer, zeker op groot water. Ook het gedrag in golven is minder goed dan bij een zwaardere boot. We letten daarom altijd goed op het weer. Bij lange oversteeken heb je het niet voor het uitkiezen en besluiten we misschien eerder bij te liggen met slecht weer. De boot is kwetsbaarder in brekende golven,” legt Christophe uit. →

Deze golven en windsnelheden van 50 knopen waren niet voorspeld. *L'Envol* trotseert de storm van Gambier naar Tuamotu, in de Stille Oceaan.

→ “Een boot als *L'Envol* komt het best tot haar recht in kustwateren. Daarom zeilen we zo veel mogelijk in de juiste seizoenen. Doordat we maar 1,2 meter steken, kunnen we dicht bij de kust komen, en vinden we goed beschutte plekken of riviermondingen waar verder niemand komt. Dan genieten we van een viersterren-verblijf met onbetaalbaar uitzicht.”

Minimalisten

Kijk je door je oogharen naar de wereldzeilerij, dan valt meteen op: de boten en budgetten worden steeds groter. Boten van 40 tot 50 voet zijn de norm, met uitschieters naar boven. Luxe lijkt de standaard geworden. Maar *L'Envol* vaart helemaal aan de andere kant van het spectrum. Niet alleen de boot is minimalistisch ingericht, het zeilbudget ook. De 500 euro per maand gaat op aan kosten voor het dagelijkse leven en onderhoud. “De sleutel is de levensstijl waar we zo van houden,” zegt Carina. “In alles kiezen we de voordeligste optie. Dus wind in plaats van brandstof, ankeren in plaats van jachthavens, liften in plaats van een auto huren, en picknicken in het park in plaats van eten in een restaurant. We hebben tijdens onze wereldomzeiling nooit een vliegticket geboekt.”

Via hun website (Intothewind.fr) hebben ze met crowdfunding geld opgehaald voor twee noodgevallen: een gescheurd zeil in Nieuw-Caledonië en een zware verwonding die Christophe opliep in Australië. Ook kwamen hun volgers een paar keer spontaan in actie toen het stel voor grote uitgaven stond. “Dat was fantastisch. Op de momenten dat je je het kwetsbaarst voelt, komt er dan steun van lezers, familie, vrienden en soms zelfs onbekenden,” zegt Carina. “En als de bodem van de scheepskas in zicht komt, werken we als docent of druivenplukker.”

Soms maken ze zich wel eens zorgen over geld, maar het wordt nooit een groot probleem. Carina: “We hebben niet zo heel veel nodig om van te leven.” Ze adviseert: “Jonge zeilers hoeven niet bang te zijn voor de onzekerheid als je geen vast inkomen hebt. Heb vertrouwen dat de reis je vanzelf de ideeën en oplossingen brengt als de nood het hoogst is.” Omdat een kleine zeilboot voor dergelijke reizen vrijwel niet te verzekeren is, vaart het stel onverzekerd rond. Ook een ziektekostenverzekering hebben ze niet. Christophe: “Mensen vragen ons wel eens wat zo'n reis kost. Dan zeggen wij altijd: het kost minder dan je denkt, maar wel alles wat we hebben.”

Rijkdom

“Natuurlijk is een minimalistische levensstijl niet altijd makkelijk. Soms voelen we ons wat marginaal. Tegelijk voelen we ons rijk. Deze *way of life* geeft ons de kans om ons, ruim voor onze pensionering, een levensstijl aan te leren waarbij we niet al te afhankelijk zijn van materiële of financiële zaken.” Christophe vult aan: “We zijn erg handig geworden in het vinden van goede, gratis informatie over het weer, navigatie, bestemmingen en bijvoorbeeld inklaren. Daardoor gaat er nooit iets mis.” Carina: “Wanneer wij ergens aankomen, voelen we de nieuwsgierigheid naar ons en ons kleine bootje. Kom je met een groter jacht, dan is de afstand tot de lokale bevolking meteen een stuk groter. En juist dat contact, die verbondenheid, daarin zit voor ons de winst.”

En juist dat contact, die verbondenheid, daarin zit voor ons de winst

Op zoek naar de beste route en ankerplaatsen aan de oostkust van Tasmanië.

Alles op de boot heeft minstens twee functies. Het zonnepaneel gebruiken we ook om regenwater op te vangen.

Op ons gemak verkennen we de baaitjes bij de westkust van Tasmanië.

GRATIS INFORMATIEBRONNEN

- Gratis apps met informatie over havens: Harbourmaps.com, Noforeignland, Navily
- Regels en inklaren: Noonsite.com
- Kaarten: OpenCPN en SASPlanet
- Weer: de gratis versies van Xygrid en Windy
- Blogs van andere zeilers, vertaald met een gratis vertaalprogramma
- Rondvraag voor informatie op ankerplekken of in WhatsAppgroepen met medezeilers

Ze zijn er trots op dat ze maar een heel kleine *footprint* hebben op onze planeet: per jaar gebruiken ze evenveel brandstof als met twee keer een auto vol tanken.

Nog steeds onderweg

Het stel houdt er een rustig reistempo op na. “Veel mensen varen in een paar zomermaanden door Patagonië, maar wij hebben er een jaar over gedaan. Ook in de Stille Oceaan hebben we de tijd genomen: in drie jaar tijd voeren we van eiland naar eiland, om uiteindelijk in Australië uit te komen.” Het plan was om in een jaar rond Australië te varen, maar door de pandemie werden dat er drie.

Afgelopen jaar zeilde het stel naar Estland, zodat Christophe eindelijk eens de familie van Carina kon ontmoeten. Daarbij kozen ze niet voor de rechtstreekse route, maar reisden ze via West-Ierland, Schotland, Noorwegen, Zweden en Finland. Tijdens dit interview zijn ze alweer onderweg naar hun winterhaven in Zuidwest-Frankrijk. “We zouden graag in Nederland overwinteren. Het zeilen is erg leuk bij jullie,” zegt Christophe. “Maar *L'Envol* is niet geïsoleerd, en enige warmte deze winter, dat is wel wenselijk. Maar we komen zeker terug.”

Carina en Christophe.

